

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ ๒๑ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒

เรื่อง หน้าที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่มีการใช้สารกัมมันตรังสี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทที่มีการใช้สารกัมมันตรังสี มีหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้

๑. ต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับจากวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ หรือนับจากวันที่นำสารกัมมันตรังสีมาใช้ แล้วแต่กรณี

- ๑.๑ แหล่งที่ได้มาของสารกัมมันตรังสีที่ใช้ในโรงงาน
- ๑.๒ สถานที่เก็บรักษาสารกัมมันตรังสีที่ใช้ในโรงงาน
- ๑.๓ ชนิดและลักษณะของสารกัมมันตรังสีที่ใช้ในโรงงาน
- ๑.๔ ปริมาณความแรงรังสี
- ๑.๕ วัตถุประสงค์ของการใช้สารกัมมันตรังสี
- ๑.๖ อุปกรณ์ที่บรรจุสารกัมมันตรังสี รวมทั้งรายละเอียดชิ้นส่วน

อุปกรณ์

- ๑.๗ การทำงานของอุปกรณ์ รวมทั้งคู่มือ

๑.๘ การเปลี่ยนสารกัมมันตรังสี ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงจากที่ได้แจ้งไว้

๑.๘ ชนิดและจำนวนของเครื่องวัดรังสี สำหรับวัดระดับรังสีในบริเวณต่าง ๆ

๑.๑๐ ชนิดและจำนวนของเครื่องหมายที่รังสีประจำตัวบุคคล (FILM BADGE)

๑.๑๑ แผนการหรือวิธีการป้องกันอันตรายจากรังสี

๑.๑๒ แผนการหรือวิธีการที่จะกำจัดกากรังสี

๑.๑๓ รายการอื่น ๆ ตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมเห็นสมควร

๒. จัดการเกี่ยวกับสถานประกอบการดังต่อไปนี้

๒.๑ สารกัมมันตรังสีที่ให้รังสีเบตาและแกมมา จะต้องเก็บไว้ในภาชนะที่หนาพอที่จะทำให้มีความแรงรังสีไม่เกิน ๖.๔๕ x ๑๐^{-๖} คูโลมบ์ต่อกิโลกรัม-ชั่วโมง (๒.๕ มิลลิเรนท์เกินต่อชั่วโมง) ณ จุดที่ห่างจากต้นกำเนิดรังสี ๑ เมตร

๒.๒ ในกรณีที่มีการเก็บสารกัมมันตรังสีในภาชนะบรรจุซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์ ให้เก็บภาชนะดังกล่าวไว้ในสภาพที่ไม่อาจไหม้ไฟได้

๒.๓ จัดให้บริเวณที่มีการใช้สารกัมมันตรังสี และบริเวณที่เก็บรักษาสารกัมมันตรังสีให้พ้นจากการเสี่ยงอันตรายของอัคคีภัย เช่น ให้ห่างจากวัตถุไวไฟ วัตถุระเบิด ฯลฯ

๒.๔ จัดให้บริเวณที่มีการใช้สารกัมมันตรังสี และบริเวณที่เก็บรักษาสารกัมมันตรังสี อยู่ในบริเวณที่มีคนผ่านน้อย และควบคุมการเข้าออกได้ง่าย

๒.๕ ห้ามไม่ให้มีการรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มในบริเวณดังกล่าว

๒.๖ จัดสถานที่และระบบระบายอากาศให้เหมาะสม รวมทั้งต้องระงับควบคุมไม่ให้เกิดการเปราะเปื้อนของรังสีบนพื้นผิว หรือเกิดการแพร่กระจายไปในอากาศ หากจำเป็นต้องควบคุมให้เกิดได้น้อยที่สุด

๒.๗ ถ้ามีการใช้สารกัมมันตรังสีหลายชนิด และความแรงรังสีต่าง ๆ กัน ต้องกำหนดให้สารรังสีความแรงต่ำอยู่บริเวณทางเข้า และค่อย ๆ เพิ่มขึ้น ให้สารรังสีความแรงสูงอยู่ด้านใน เพื่อช่วยลดการแพร่กระจายการเปราะเปื้อนทางรังสี

๒.๘ ถ้าสถานประกอบการอยู่ใกล้บริเวณที่พักอาศัย จะต้องไม่ใช่สารกัมมันตรังสีที่มีปริมาณรังสีสูง

๒.๙ จัดให้มีอุปกรณ์กำบังรังสีที่เหมาะสมกับชนิดของรังสี และลักษณะของปฏิบัติงานตลอดจนสภาพแวดล้อมของสถานที่ที่ใช้รังสี

๒.๑๐ ต้องควบคุมให้ระดับรังสีในบริเวณที่ปฏิบัติงานไม่เกิน ๖.๕๕x๑๐^{-๗} คูลอมบ์ต่อกิโลกรัม-ชั่วโมง (๒.๕ มิลลิเรนท์ต่อชั่วโมง) และจัดให้มีการตรวจวัดระดับรังสี ณ บริเวณที่มีการใช้รังสีและบริเวณที่เก็บรักษาสารกัมมันตรังสีเป็นประจำพร้อมทั้งบันทึกผลไว้เพื่อการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่

๒.๑๑ จัดทำเครื่องหมายแสดงบริเวณที่มีรังสีเกี่ยวข้อง และแสดงไว้ให้เห็นชัดเจนในทุกแห่งที่มีการใช้รังสี โดยใช้สัญลักษณ์ที่สากลยอมรับ

๒.๑๒ จัดให้มีสัญญาเตือนภัยและมีแผนฉุกเฉิน เพื่อป้องกันอันตรายในกรณีเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง และให้มีการซ้อมการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เป็นประจำ โดยสัญญาเตือนภัยต้องได้รับการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลา

๓. การจัดการหรือการบริหารงานต้องกระทำดังต่อไปนี้

๓.๑ ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีคุณสมบัติที่เหมาะสม รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับรังสีโดยเฉพาะ

๓.๒ ห้ามไม่ให้คนงานที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เข้าปฏิบัติงานในบริเวณรังสี

๓.๓ ห้ามไม่ให้คนงานที่มีบาดแผล เข้าปฏิบัติงานในบริเวณรังสี

๓.๔ ต้องควบคุมหรือดำเนินการเพื่อมิให้คนงานได้รับรังสีเกินกว่าปริมาณที่กำหนดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ตลอดทั่วร่างกาย หมายถึง สัณษะ ลำตัว อวัยวะสร้างโลหิต เลนส์ตา หรืออวัยวะสืบพันธุ์ ๑๒.๕ มิลลิซีเวิร์ท (๑.๒๕ เรม) ภายในช่วงระยะเวลา ๓ เดือนติดต่อกัน

(๒) มือ แขน และขา ๑๘๗.๕ มิลลิซีเวิร์ท (๑๘.๗๕ เรม) ภายในช่วงระยะเวลา ๓ เดือนติดต่อกัน

(๓) ผิวหนังส่วนอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ใน (๑) และ (๒) ๗๕ มิลลิซีเวิร์ท (๗.๕ เรม) ภายในช่วงระยะเวลา ๓ เดือนติดต่อกัน

๓.๕ ในกรณีที่คนงานได้รับรังสีเกินที่กำหนดไว้ในข้อ ๓.๔ จะต้องจัดทำรายงานเสนอต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรมภายในระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน

๓.๖ จัดให้มีการอบรม แนะนำคนงานใหม่ความรู้เรื่องรังสี วัชระมิตระวังป้องกันอันตรายและการแก้ไขอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น

๓.๗ จัดให้คนงานทุกคนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับรังสีเครื่องบันทึกรังสีด้วยฟิล์ม (FILM BADGE) ติดตามตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน และให้เก็บรักษาสถิติการได้รับปริมาณรังสีของแต่ละคนไว้พร้อมทั้งส่งบันทึกแจ้งผลแก่กรมโรงงานอุตสาหกรรมทุก ๖ เดือน

๓.๘ จัดให้มีเครื่องตรวจวัดรังสีที่เหมาะสมและพอเพียง เพื่อใช้วัด ณ บริเวณที่มีสารกัมมันตรังสี และบริเวณใกล้เคียง

๓.๙ จัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อระงับหรือป้องกันอันตรายจากรังสี

๓.๑๐ เครื่องมือ เครื่องใช้เกี่ยวกับรังสี หรือเพื่อป้องกันอันตรายจากรังสี ต้องได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี และเมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือมีวิธีการใหม่ ๆ จะต้องชี้แจงให้คนงานเข้าใจโดยละเอียด

๓.๑๑ ในกรณีสารรังสีเกิดการสูญหาย จะต้องแจ้งให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๓.๑๒ ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินทางรังสี ไม่ว่ากรณีใดก็ตามซึ่งทำให้ระดับรังสีสูงผิดปกติจะต้องแจ้งให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบทันที พร้อมกับประกาศให้ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณดังกล่าวทราบและให้ออกจากบริเวณนั้น ต้องปิดกั้นรอบบริเวณที่เกิดเหตุ และติดป้ายรังสีไว้ให้เห็นชัดเจนเพื่อป้องกันไม่ไห้บุคคลอื่นเข้าใกล้ พร้อมกับจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าบริเวณที่เกิดเหตุตลอดเวลา

๓.๑๓ ในกรณีเกิดอศัลยกรรมใกล้บริเวณที่มีสารกัมมันตรังสีอยู่ ให้รีบเคลื่อนย้ายสารกัมมันตรังสีไปเก็บไว้ในที่ปลอดภัย และจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าพร้อมติดป้ายรังสีให้เห็นชัดเจน หลังจากนั้นให้พิจารณาเคลื่อนย้ายสารกัมมันตรังสีไปเก็บไว้ในที่เหมาะสมต่อไป ในกรณีเกิดอศัลยกรรมในบริเวณที่มีสารกัมมันตรังสี ให้แจ้งพนักงานดับเพลิงให้ทราบถึงชนิดของสารกัมมันตรังสี ตลอดจนวิธีการดับเพลิงที่เหมาะสมกับสารชนิดนั้น ๆ ส่วนข้อกำหนดอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินทางรังสี พร้อมทั้งแจ้งให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบในทันที

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๕

สีปพนธ์ เกตุทัต

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม